

Lovforslag nr. L 83. Fremsat den 3. december 2008 af økonomi- og erhvervsminister Lene Espersen

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Dansk Internationalt Skibsregister

(Anvendelse af kollektive overenskomster)

§ 1

I lov om Dansk Internationalt Skibsregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 273 af 11. april 1997, som ændret ved § 1 i lov nr. 460 af 31. maj 2000 og § 2 i lov nr. 526 af 7. juni 2006, foretages følgende ændring:

1. § 10, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kollektive overenskomster som nævnt i stk. 1, der er indgået af en dansk faglig organisation, kan kun omfatte personer, som har bopæl i Danmark, eller som i medfør af EU-retten eller andre indgåede internationale forpligtelser skal

sidestilles med personer, der anses for at have bopæl i Danmark.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. april 2009.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og indhold

I en åbningsskrivelse til den danske regering fra oktober 2004 stillede EU-Kommissionen spørgsmålstegn ved, om den danske lovgivning vedrørende Dansk Internationalt Skibsregister er i fuld overensstemmelse med de danske forpligtelser efter EF-traktaten, aftaler indgået af EU og den seneste udvikling af EU-retten. Formålet med den foreslåede ændring er at synliggøre den danske lovgivnings overensstemmelse med EU-retten.

I forslaget til ny affattelse af § 10, stk. 2, er der nu indsat en eksplicit henvisning til EU-retten. Bestemmelsen går ud på, at overenskomster, der er indgået med en dansk fagforening, kun kan omfatte personer, der enten har bopæl i Danmark, eller som skal sidestilles med personer, der anses for at have bopæl i Danmark i medfør af Danmarks forpligtelser i henhold til EU-retten eller andre internationale forpligtelser. Den sidste del af bestemmelsen, hvor der er en henvisning til EU-retten, udgør den foreslåede præcisering. Efter EU-retten vil en person kunne anses for at have bopæl i Danmark, hvis denne har en tilstrækkeligt snæver tilknytning til Danmark. I vurderingen af, hvorvidt der er en tilstrækkelig snæver tilknytning til Danmark, indgår den praksis, der følger af EU-retten.

Det følger af EF-Domstolens afgørelse i den såkaldte Da Veiga sag (C 9/88) om en søfarende, der var portugisisk statsborger, men havde sin primære interessesfære i Holland, at EU-søfarende, der har en tilstrækkelig snæver tilknytning til Danmark, skal sidestilles med en person, der har bopæl i Danmark. Dermed kan den pågældende omfattes af overenskomster, der er indgået med danske faglige organisationer. Dette fremgår nu direkte af § 10, stk. 2.

EF-Domstolen har i den ovennævnte sag nævnt en række forhold, der er relevante ved vurderingen af, hvorvidt en person har en tilstrækkelig snæver tilknytning til Danmark. Den omstændighed, at en person arbejder på et skib, der sejler under dansk flag, indebærer ikke i sig selv, at der er en sådan snæver tilknytning

til Danmark, at den søfarende kan anses for at have dansk bopæl.

I tvivlstilfælde vil det være op til de danske domstole at afgøre, om en person har en tilstrækkelig snæver tilknytning til Danmark og dermed sidestilles med en person, der anses for at have bopæl i Danmark, jf. § 10, stk. 2. Med denne præcisering skabes et klarere grundlag for at videreføre og videreudvikle den praksis, som Arbejdsretten har fastlagt, jf. Arbejdsrettens dom i sag 96.017 - Winston Churchill (AT 1997, side 43 ff.).

De søfarendes ansættelsesforhold er i øvrigt dækket af den generelle danske anti-diskriminations-lovgivning – herunder lovbekendtgørelse nr. 31 af 12. januar 2005 om forbud mod diskrimination i ansættelsesforhold, som ændret ved lov nr. 240 af 27. marts 2006, lov nr. 1542 af 20. december 2006 og lov nr. 387 af 27. maj 2008. Alle søfarende, herunder også EU-søfarende, om bord på danske skibe er omfattet af denne generelle anti-diskriminationslov.

2. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser af væsentlig betydning for erhvervslivet.

Forslaget har været forelagt for Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. CKR har ikke vurderet, at forslaget indeholder administrative konsekvenser i et omfang, der berettiger, at lovforslaget bliver forelagt virksomhedspanelet. Forslaget bør derfor ikke forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.

4. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

5. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

6. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget tydeliggør DIS-lovens overensstemmelse med EU-retten. Kommissionen har tilkendegivet, at man, når lovforslaget er vedtaget, vil kunne afslutte den traktatkrænkelsesprocedure, som blev indledt ved Kommissionens åbningsskrivelse fra oktober 2004.

7. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været i høring hos:

Advokatrådet, Beskæftigelsesministeriet, Bilfærernes Rederiforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Statistik, Dansk Sø-Restaurations Forening, Danske Regioner, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund (3F), Finansministeriet, Finanstilsynet, Forbrugerstyrelsen, Foreningen af Småøernes Færgeselskaber, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Grønlands Hjemmestyre, HORESTA, Konkurrencestyrelsen, Landsorganisationen i Danmark, Maskinmestrenes Forening, Metal Søfart, Patent- og Varemærkestyrelsen, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for Mindre Skibe, Rigsrevisionen, Sammenslutningen af Mindre Erhvervsfartøjer, Sikkerhedsstyrelsen, Statsansattes Kartel, Statsministeriet, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Søfartens Ledere – Dansk Navigatorforening og Udenrigsministeriet.

8. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/Mindre-udgifter	Negative konsekvenser/Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget tydeliggør DIS-lovens overensstemmelse med EU-retten.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Siden Dansk Internationalt Skibsregister blev etableret i 1988 har det været muligt at indgå kollektive overenskomster med forskellige danske fagforeninger og med udenlandske fagforeninger. Den foreslåede bestemmelse ændrer ikke på dette forhold.

Den nuværende formulering af § 10, stk. 2, angiver, at kollektive overenskomster, der er indgået af en dansk faglig organisation, kun kan omfatte personer, som anses for at have bopæl i Danmark, eller som i medfør af indgåede internationale forpligtelser skal sidestilles med danske statsborgere.

Den foreslåede tekst, der præciserer denne bestemmelse, vil fortsat give mulighed for at indgå kollektive overenskomster med udenlandske fagforbund, som afspejler de lokale leveomkostninger for søfarende, som omfattes af sådanne aftaler. Sådanne overenskomster med udenlandske fagforbund skal indgås ved frie og frivillige forhandlinger i overensstemmelse med den danske model omkring kollektive overenskomster på arbejdsmarkedet. Dette system forhindrer ikke, at det samme arbejde kan dækkes af flere forskellige kollektive overenskomster, der er indgået med forskellige fagforeninger, herunder fagforeninger i forskellige lande. I Danmark anvendes ikke almengyldige overenskomster, dvs. det såkaldte "erga omnes" princip, hvor overenskomster indgået af parterne

inden for en sektor eller erhvervsgren (i et geografisk område) ved lovgivning udstrækkes til også at gælde de arbejdstagere og arbejdsgivere inden for det pågældende område, som ikke er direkte omfattet af overenskomsten. Ligeledes er der ikke ved lov fastsat en minimumsaflønning i Danmark.

Hverken forslaget til ændring af § 10, stk. 2, eller den nuværende lov begrænser den søfarendes ret til at være medlem af en fagforening efter den pågældendes eget valg. Den nuværende lovgivning og lovforslaget respekterer også, at udenlandske fagforeninger med henblik på at beskytte deres medlemmers interesser kan indgå kollektive aftaler med danske skibsredere.

Den eksisterende praksis, hvorefter danske fagforeninger og danske skibsredere kan indgå aftaler om, at danske fagforeninger har ret til at være til stede, når der indgås kollektive overenskomster med udenlandske fagforeninger, berøres ikke af lovændringen. Sådanne aftaler har eksisteret siden 1997 og har også inkluderet minimumskrav til aflønning og arbejdsvilkår i øvrigt for søfarende uden bopæl i Danmark.

Til § 2

Det foreslås, at lovændringen træder i kraft den 1. april 2009.

Til § 3

Området er færøsk særanliggende, hvorimod området ikke er overtaget af Grønland. Der er derfor dansk lovgivningskompetence på området for så vidt angår Grønland. Den gældende lov om Dansk Internationalt Skibsregister er dog ikke sat i kraft for Grønland. Skibe hjemmehørende i Grønland kan derfor i dag ikke registreres i Dansk Internationalt Skibsregister. Såfremt loven sættes i kraft for Grønland, vil denne ændring også kunne sættes i kraft. Grønland er ikke med i EU, og har derfor ikke de EU-retlige forpligtelser, som ligger bag ændringen. Det vil derfor bero på en konkret vurdering, hvorvidt de grønlandske myndigheder i givet fald måtte ønske at påtage sig en sådan forpligtelse. Hvis der opstår ønske om ikraftsættelse for Grønland, vil spørgsmålet blive forelagt de grønlandske myndigheder til udtalelse.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering***§ 10. ...**

Stk. 2. Kollektive overenskomster som nævnt i stk. 1, der er indgået af en dansk faglig organisation, kan kun omfatte personer, som anses for at have bopæl i Danmark, eller som i medfør af indgåede internationale forpligtelser skal sidestilles med danske statsborgere.

Lovforslaget

§ 1. I lov om Dansk Internationalt Skibsregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 273 af 11. april 1997, som ændret ved § 1 i lov nr. 460 af 31. maj 2000 og § 2 i lov nr. 526 af 7. juni 2006, foretages følgende ændring:

1. § 10, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Kollektive overenskomster som nævnt i stk. 1, der er indgået af en dansk faglig organisation, kan kun omfatte personer, som har bopæl i Danmark, eller som i medfør af EU-retten eller andre indgåede internationale forpligtelser skal sidestilles med personer, der anses for at have bopæl i Danmark.«

§ 2. Loven træder i kraft den 1. april 2009.

§ 3. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Til lovforslag nr. L 83. Skriftlig fremsættelse (3. december 2008)

Økonomi- og erhvervsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Dansk Internationalt Skibsregister (Anvendelse af kollektive overenskomster).

(Lovforslag nr. L 83).

Forslaget til ændring af lov om Dansk Internationalt Skibsregister (DIS) er en konsekvens af drøftelser med Kommissionen om den gældende lovs overensstemmelse med EU-retten.

I oktober 2004 sendte Kommissionen en åbningsskrivelse til den danske regering, hvori Kommissionen stillede spørgsmålstegn ved, om lov om Dansk Internationalt Skibsregister er i

fuld overensstemmelse med de danske forpligtelser efter EF-traktaten, aftaler indgået af EU og den seneste udvikling af EU-retten. Med forslaget præciseres lovens overensstemmelse med EU-retten, idet der i § 10, stk. 2 medtages en eksplicit henvisning til EU-retten. Det fremgår nu udtrykkeligt af lovteksten, at også personer, der efter EU-retten kan sidestilles med personer, som har dansk bopæl, kan være omfattet af overenskomster, der er indgået med danske fagforeninger.

Jeg kan oplyse, at Kommissionen har meddelt, at traktatkrænkelssagen fra 2004 vil kunne afsluttes, hvis lovændringen vedtages.

Jeg henviser i øvrigt til lovforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, og anbefaler forslaget til Folketingets velvillige behandling.